יז א מיי׳ פי"ג מהלכות י"ד סימן תג סעיף י בהג"ה: יח ב מיי' פי"ג שם הלי יג טור י״ד סימן רלה וטוש״ע אה״ע סימן עד :סעיף ו ים גדה מיי שם פי״ד הלי ה וסמג שם טוש״ע י״ד סי' רלה סעיף ד: ב ו מיי' פי"ג שם הלכה י

מוש"ע שם סעיף ה: בא ז ח מיי׳ פכ"ד מהלי אישות הלי י יא סמג עשין מח טוש"ע אה"ע סי

קטו סעיף א: בב ט מיי' פ"א ין מניי פ"א מהלי איסורי ביאה הלכה כב :ז מוש"ע שם סעיף ב

מוסף רש"י

דספד יספדוגיה. כלומר יספוד לאינשי כי היכי פדון ליה, אל לבו, שישתדל לעשות עם אחרים כדי שיזכה ויעשה לו כמו כן (נדרים פגי). הוחזקה נדה בשכינותיה. שראו שכינותיה שהיא היום היתה פ.). אל תתן את פיך. נגדר, לחטיא את בשרך. לחייב את בניך (שבת לב:). על עסקי שוא. ששקרו בנדריהם דדמי לשבועה מחח בכפיפה. נתוך קופה חחת (לקמן פו:).

תוספות רי"ד (המשך)

משה ויהודית איזה הוא דת משה מאכילתו שאינו מעושר ומשמשחו ודה ולא הוצה לה ואיזה הוא דת יהודית יוצאה וראשה פרועה ומווה רשוק שאול אומר אף המקללת יולדיו בפניו ר"ט אומר אף . שמדברת בתוך ביתו ושכני׳ , שומעין את קולה: מאכילתו אי דידע לפרוש ואי דלא ידע מנא ידע ל"צ דא"ל פ' תיקן לי הכרי ואזיל ושייליה ואישתכח שקרא: י ומשמשתו נדה אי דידע דאמר ר״ה מנין לנדה שסופרת לעצמה פי' והיא נאמן לבעלה לומר טמאה אני וטהורה אני ל"צ דא"ל חכם טהר לי את הדם ואזל ושייליה ואישתכח שקרא ואבע"א כדר"י א"ש בשכינותיה בעלה לוקה עליה משוח ודה פי׳ את החרו משכחת לה דלאחר תשמיש הודיעהו שכינתה שהוחזקה נדה שראוה לוכשת בגדי נדות ולבעלה אמרה טהורה אני: ולא קוצה לה חלה ידע מנא ידע ל״צ דא״ל פ׳ תיקן לי את העיסה ואזל ושייליה ואשתכח שקרא: ונודרת ואינה מקיימת דאמר מר בעון נדרים בנים מתים להוציאה בלא כתובה עליהן . ואע״פ שאינו מוציאה בשביל הנדרים אם אינה מקיימת מוציאה בלא כתובה אבל ג׳ נדרים דתנן לקמן בפירקין

המדיך את אשתו שלא תשאל בו'. תימה דעל כרחך לא מיירי הכא בנדרה היא וקיים לה הוא דהא קתני סיפא וכן היא שנדרה ואיהו לא מלי לאדורה אא"כ תלה בתשמיש וא"כ לשמואל

למה יוליא לאלתר ותשאל ותיאסר לב"ה שבת אחת וי"ל דלעולם שלא תלה בתשמיש אלא כגון שאסר

על עלמו הנאת שאילתה ואינה יכולה בשביל זה לשחל ולח משחיל שחסר הנאת כליו שלא תוכל להשאילם: אר דידע נפרוש. תימה דלוקמה כגון דידע ופרש אבל היא היתה רוצה להאכילו שלא היתה סבורה שהיה יודע ואומר ר"י דמאכילתו משמע שהאכילתו ומדקדק היאך האכילתו ומיהו קשה דדייק נמי הכי אולא קולה לה חלה ונראה לרשב"א דמה שרנתה להאכילו אינה יוצאה בלא כתובה דיכולה לומר משחקת הייתי ואם היית בא לאכול :הייתי מונעת אותך

פלוני כהן תיקן כו'. היה יכול דאיכא עדים לומר שהאכילתו דבר שאינו מעושר אלא לה שכיה: אי דלא ידע נסמוך עילוה. הכא לא מני לאקשו" אי דלא ידע מנא ידע כדפריך לעיל שהרי יכול לדעת שראה בגדיה אחרי כן מלוכלכים בדם להכי פריך נסמוך עילוה שאומרת שנתלכלכו לה ממקום מחר: וםפרה לה לעצמה. ומ״ת אמאי אין מברכת זבה על ספירתה כמו שמברכין על ספירת העומר דהא כתיב וספרה וי"ל דאין מברכין אלא ביובל שמברכין ב"ד בכל שנה שלעולם יוכל למנות כסדר וכן עומר אבל זבה שאם תראה תסתור אין לה למנותם: יחזור ויקנימנה כדי שתדור בפניו ויפר לה. ואם לא שיקניטנה

לא ידע מתי תדור שיפר ואע"ג דבעיא היא בפ' נערה המאורסה (נדרים דף עב:) אם בעל מיפר בלא שמיעה או לא לא שיוכל להפר נדרים שתדור מכאן ולהבא דאם כן תפשוט מהכא דאין מיפר בלא שמיעה מדמלריך להקניטה אלא מיירי בנדרים שכבר נדרה ולא שמע אבל הכא היכי יפר דשמא עדיין לא נדרה ולאחר מיכן שמא תדור ותעבור מיד קודם שיפר והא דבעי למפשט מדתניה החומר לחשתו כל נדרים שתדור מכאן עד שאצא ממקום פלוני הרי הן מופרין ר"א אומר מופר לא משום דמיבעיא ליה היכא דלא נדרה תדע מדפשיט מדר"א ואדרבה מדרבנן הו"ל למפשט דקתני וחכ"א אינו מופר אלא ה"ק התם מדר"א נשמע לרבנן דע"כ לא פליגי עליה רבנן אלא בהא דאין יכול להפר קודם שיחול הנדר אבל בהא מודו רבנן דאם כבר חל הנדר דמיפר אע"ג דלא שמע:

אומר בניו ובנותיו "רב נחמן אמר מהכא ילשוא הכיתי את בניכם לשוא על עסקי שוא תניא היה ר"מ אומר כל היודע באשתו שנודרת ואינה מקיימת יחזור וידירנה ידירנה במאי מתקן לה אלא יחזור ויקנימנה כדי שתדור בפניו ויפר לה אמרו לו ®אין אדם דר עם נחש ∞בכפיפה תניא היה ר' יהודה אומר כל היודע באשתו שאינה קוצה לו חלה יחזור ויפריש אחריה אמרו לו אין אדם דר עם נחש בכפיפה מאן דמתני לה אהא כ"ש אהך אבל מאן דמתני אהך אבל הא זימנין דמקרי ואכיל: ואיזוהי דת יהודית יוצאה וראשה פרוע: ראשה פרוע דאורייתא היא דכתיב ⁵ופרע את ראש האשה ותגא דבי רבי ישמעאל אזהרה לבנות ישראל שלא יצאו בפרוע ראש דאורייתא קלתה

אע"פ שמקיימת מוציאה בלא כתובה מפני שאומר אי אפשי באשה נדונית א"נ יש להעמיד גם באותן ג' גדרים וטעמא דאינה מקיימתן הא לאו הכי לא מצי מפיק לה דמצי מיפר לה ואי לא מיפר לה הוא נותן אצבע בין שיניה דהא אפילו האינה מקיימות את אל הוכיל על מצי מפיק להו מצי מיפר להרואי לא מיפר להרוא את אבוע בין שינה הוא אפילר באותן גל בדרים הען ומשום שאין הבעל מיפר בקודמים הא נדרה תחתיו לא משום דמצי מיפר לה ואי לא הפר לה הוא נתן אצבע בין שינה. וק' לי בעל נמי אם נודר ואינו מקיים יוציא ויתן כתובה שקובר את בניו רעוד קובר את אשתו דכתיב ואם אין לך לשלם למה יקח משכבך מתחתיך ונ"ל דכ"ש הוא דהשתא האשה שהיא מפסדת דינה ומה שראוי לינתן לה ונשתעבד לה בעת שנשאה קנסינן לה דתצא שלא בכתובה כ"ש בעל דלא מפסיד מידי אלא מה שנשתעבד לה נותן לה דיוציא ויתן כתובה וכן נמי אם מאכילה דברים האסורים או טבל או נבילות וטריפות שתוכל מה שנשתעבד לה נותן לה דיוציא ויתן כתובה וכן נמי אם מאכילה דברים האסורים או טבל או נבילות וטריפות שתוכל אשתו לתבוע גירושין ממנו ויוציא ויתן כתובה: ואיזה דת יהודית יוצאה וראשה פרוע פי׳ דבר שאין בו איסור אלא שהנשים נוהגות בו דרך צניעות. ראשה פרוע דאורייתא היא דכתיב ופרע את ראש האשה ותנא דבי ר״י אזהרה לבנ״י שלא יצאו בפריעת הראש מדכתיב ופרע אלמא עד השתא לא הוי פרוע א״נ בסוטה שעושים כן כדי לנולה אלמא ניוול

איכא נועל בפניה. דלת של שמחה ופיקוחי לער: סופנה. קוברה. כשם שלא גמלה חסד כך לא יגמלו עמה: דיספד. יתן אל לבו שחף הוא יספדוהו ואל ירע לו אם נהג כן: דידל. הרים קולו בבכי ובמספד: דלותי. ליוה את המטה מבית האבל לקבר: שתהא ממלאה ונופנת. לאחר שתשמש וימלא

איכא נועל בפניה אלא לבית האבל מאי נועל בפניה איכא תנא שלמחר היא מתה ואין כל בריה סופדה ואיכא דאמרי איז כל בריה יסופנה יתניא היה ר' מאיר אומר מאי דכתיב ימוב ללכת אל בית אבל מלכת אל בית משתה באשר הוא סוף כל האדם והחי יתן אל לבו מאי והחי יתן אל לבו דברים של מיתה "דספד יספדוניה דקבר יקברוניה דידל ידלוניה דלואי ילווניה דטען יטענוניה: ואם היה מוען משום דבר אחר רשאי: מאי דבר אחר אמר רב יהודה אמר שמואל משום בני אדם פרוצין שמצויין שם אמר רב אשי לא אמרן יאלא דאיתחזק אבל לא איתחזק לא כל כמיניה: ואם אמר לה ע"מ שתאמרי: ותימא אמר רב יהודה אמר שמואל יְדברים של קלון: או שתהא ממלאה ומערה לאשפה: ותיעביד א"ר יהודה אמר שמואל (6) ישתמלא ונופצת במתניתא תנא משתמלא עשרה כדי מים ותערה לאשפה בשלמא לשמואל משום הכי יוציא ויתן כתובה אלא למתניתא מאי נפקא לה מינה תיעביד אמר רבה בר בר חנה אמר רבי יוחנן מפני שנראית כשומה אמר רב כהנא המדיר את אשתו שלא תשאל ושלא תשאיל נפה וכברה וריחים ותנור יוציא ויתן כתובה שמשיאה שם רע בשכינותיה תניא נמי הכי יהמדיר את אשתו שלא תשאל ושלא תשאיל נפה וכברה ריחים ותנור יוציא ויתן כתובה מפני שמשיאה שם רע בשכינותיה, וכן היא שנדרה שלא תשאל ושלא תשאיל נפה וכברה וריחים ותנור ושלא תארוג בגדים נאים לבניו תצא

שלא בכתובה מפני שמשיאתו שם רע בשכיניו: מתני' יואלו יוצאות שלא

בכתובה העוברת על דת משה ויהודית ואיזו היא דת משה מאכילתו שאינו

מעושר ומשמשתו נדה ולא קוצה לה חלה ונודרת ואינה מקיימת ואיזוהי

דת יהודית יוצאה וראשה פרוע ומווה בשוק ומדברת עם כל אדם אבא

שאול אומר אף המקללת יולדיו בפניו רבי מרפון אומר אף הקולנית ואיזוהי

קולנית לכשהיא מדברת בתוך ביתה ושכיניה שומעין קולה: גבו' מאכילתו

שאינו מעושר: היכי דמי אי דידע נפרוש אי דלא ידע מנא ידע לא צריכא

דאמרה ליה יפלוני יכהן תיקן לי את הכרי ואזיל שייליה ואשתכת שיקרא:

ומשמשתו גדה: היכי דמי אי דירע בה נפרוש אי דלא ידע נסמוך עילוה דא״ר

חיננא בר כהנא אמר שמואל מנין לנדה שסופרת לעצמה שנאמר יוספרה

לה שבעת ימים לה לעצמה לא צריכא דאמרה ליה פלוני חכם מיהר לי

את הדם ואזל שייליה ואשתכח שיקרא ואיבעית אימא כדרב יהודה ∘דאמר

רב יהודה "הוחזקה נדה בשכינותיה בעלה לוקה עליה משום נדה: ולא

קוצה לה חלה: היכי דמי אי דידע נפרוש אי דלא ידע מגא ידע לא צריכא

ראמרה ליה פלוני גבל תיקן לי את העיםה ואזיל שייליה ואשתכח שיקרא:

ונודרת ואינה מַקיימת: יּדאמר מר בעון נדרים בנים מתים שנאמר באל

תתן את פיך לחמיא את בשרך וגו' ואיזו הן מעשה ידיו של אדם הוי

רחמה שכבת זרע תרוץ ברגליה ותנפלנו שלה יקלוט ותתעבר: ריחיים ותנור. המטלטלין: בותבר' דה יהודים. שנהגו בנות ישראל ואע"ג דלח כתיבח: וטווה בשוק. בגמרח וע"בו מפרש: במדברת בתוד ביתה. מפרש בגמרא [שס]: גמ' היכי דמי. דהאכילתו: אי דידע. כשאכל: נפרוש. ולא יאכל: מנא ידע. מי אמר לו אחרי כן שהוא בא להוציאה: הוחוקה נדה בשכינותיה. שראוה לובשת בגדי נדות ולבעלה אמרה טהורה אני ושמשה: בעלה לוקה. אם התרו בו, וכי האי גוונא משכחת לה למתני׳ דלחחר תשמיש הודיעוהו שכינותיו שהוחזקה נדה: **בנים מחים**. בפ׳ במה מדליקין (שבת לב:) יליף מוחבל את מעשה ידיך: ידירנה. משמע בעלמו קונס עליך דבר פלוני: יחוור ויקניטנה. אין לו להוליאה אלא כך יתקננה: בכפיפה. בתוך סל אחד שכשלא ישמר ישכנו. אף זה יבא לידי שתקלקלנו: מאן דמתני לה אהא. דר"י דתני תקנתא אחלה כל שכן אנדרים דלא שכיחי: דאורייתא היא. ואמאי לא קרי לה דת משה: אוהרה. מדעבדינן לה הכי לנוולה מדה כנגד מדה כמו שעשתה להתנאות על בועלה מכלל דאסור. א"נ מדכתיב ופרע מכלל דההוא שעתא לאו פרועה הות שמע מינה אין דרך בנות ישראל לנאת פרועות ראש וכן עיקר:

ל) [מוספתה פ"ז ע"ש],ב) [במ"ק כה. פירשו תוס' בשם הערוך חשיבותן, ג) מ״ק כח: נדרים פג:. ד) וכתב התי"ט יש לגמגם למה נקט כהן ובהרא"ש ליתא ע"ש ודע דגם בטור וש"ע ליתה מלת לגט בסור וש ע פינתו ונכנו כהן], ה) קדושין פ., ו) שבת לב:, ו) [ע" שבת לב: ר"נ בר ילחק אמר למ"ד בעון נדרים נמי מהכא וכו'], **ח**) [לקמן עו. פו:], ט) [פי׳ קופות שעושין מן הגומה ומסלי נלרים וכו׳ נרוך ערך כפפה], י) בס"ח: ופכוחי, כ) נקהלת הן, ל) נעי תוס' מנחות סה: ד"ה וספרתם ועי' של"ה בשער האומיות דף קא ע"א שכתב אפשר שהוא ט"ס ול"ל אין לה לברך],

תורה אור השלם

 טוב לְלֶבֶת אֶל בֵּית אֵבֶל מִלֶּבֶת אֶל בֵּית מִשְׁתָּה בַּאֲשֶׁר הוֹא סוֹף בְּל הָאָדָם וָהַחֵי יִתַן אֶל לְבּוּ:

.2 וְאָם טָהַרָה מִזּוֹבָה יְסֶפְּרָה לְּה שָׁבְעַת יָמִים וְאָחַר תִּטְהָר: ויקרא טו כח

3. אַל תִּתַן אֶת פִּיךְ לְחֲטִיא אֶת בְּשָׂרֶךְ וְאֵל תֹאמֵר לְפְנֵי הַמֵּלְאָךְ כִּי שְׁנְגָה הִיא לְמָה יִקְצֹף הָאֱלֹהִים עַל קוֹלֶךְּ וְחַבֵּל אֶת מִעֲשֵׂה יָדֶיךְּ:

קהלת ה ה יוייני אָר בְּנֵיכֶם 4. לַשָּׁוְא הָבֵּיתִי אֶת בְּנֵיכֶם מוּסָר לֹא לֶקְחוּ אָכְלְה חַרְבָּכֶם נְבִיאֵיכֶם בְּאַרְיֵה ירמיהו ב ל מַשְׁחִית: בַּיְשְּׁיִהְיּה. 5. וְהָעֶמִיר הַכּּהֵן אֶת הָאִשָּׁה לִפְנֵי יְיָ וּפְרַע אֶת ראש הָאשָׁה וְנְתַן עֵל בּפֶּיהְ אַת מִנְחַת הַזְּכָּרוֹן מִנְחַת קָנָאת הִוא וּבְיֵד הַכֹּהַן יִהְיוּ מִי הַמֶּרִים הַמִּאָרֵרִים:

הנהות הב"ח לם) גמ' אר"י אחר שתואל שתהא ממלאה ונופנת:

תוספות רי"ד

הלכך יכול להפר שאין לך הכן יכול להפו שאין לן דברים שבינו לבינה גדול מזה: בשלמא לבית המשתה איכא נועל בפניה אלא לבית איכא תנא למחר היא מתה ואין כל אדם סופדה דתניא ייהן כל הום סופות דווניא ר"מ אומר מ"ד טוב ללכת אל בית אבל וגו' והחי יתן אל לבו דברים של יונן אל לבו רבורם של מיתה דיספד יספדוני׳ דיקבר יקברוני׳ דלואי ילוויני׳ . דיטעון יטענוני': ואם היה א"ש משום בני [אדם] פריצי שמצוייז שם א״ר אשי ל״א שמצויין שם אייו אשי ליא אלא דאיתחזק הא לא אתחזק לאו כל כמיניה: אמר לה ט"מ שחאמרי לאיש פי מה לי או שתהא ממלאה ומערה לאשפות יוציא ויתז כתובה. קלון פי׳ שהאשה מדברת עם . בעלה בשעת תשמיש (וזה ע"מ שתאמר או ממלאכה וכו") ותיעבד אר"י א"ש שתמלאי ותנפצי פי׳ בשעת תשמיש כדי שלא תתעבר ובמתניתא תאנא שתמלא

וכברה רחים ותנור יוציא ויתן כתובה מפני שמשיאה ש"ר בשכינותה וכן היא שנדרה שלא תשאל ולא תשאיל נפה וכברה רחים ותנור ושלא תארוג בגדים נאים לבנה תצא שלא בכתובה מפני שמשיאתו ש"ר בשכיניו. ולפי המסקנא אם נדרה היא נדרי עינוי נפש שהבעל יכול להפר כגון שנדרה שלא לטעום פרי פ' ושלא תתקשט בבושם פ' ושמע בעלה וקיים ה״ה כנותן אצבע בין שיניה כאילו הדירה הוא ויוציא ויתן כתובה. אבל אי נדרה שאר נדרים שאינם עינוי נפש כגון שלא תלך לבית אביה או שלא תלך לבית האבל או לבית המשתה או שלא תשאל ולא תשאיל נפה וכברה רחים ותנור ולא תארוג בגדים נאים לבנה וכיוצא באלו שאין הבעל יכול להפר ה"ה נתנה אצבע בין שיניה ותצא בלא כתובה מיד ואם אלו הנדרים בעינוי נפש כגון שאמרה תשמישך אסור עלי כקונם או יאסרו כל פירות העולם עלי כקונם אם אלך לבית אבא או לבית האבל או אם אעשה כך וכך ושמע בעלה וקיים לה יוציא ויתן כתובה דכיון דתלינהו בעינוי נפש כאילו נדרה בעינוי נפש דמי שהבעל יכול להפר): **בתני'** ואלו יוצאות שלא בכתובה העוברת על דת